

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/70/2014
Identifikačné číslo spisu:	5111217097
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5111217097.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. Štefan Straka, správca konkurznej podstaty úpadcu: Maini Precision Products Slovakia, s. r. o., so sídlom Na stanicu, 010 09 Žilina - Bytčica, IČO: 34 144 005, so sídlom kancelárie správcu Na stanicu 16, 010 09 Žilina, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Igorom Gažíkom, advokátom, so sídlom Bojnická cesta 7, 971 01 Prievidza, proti žalovanému: NETY, a. s., so sídlom Vajanského nábrežie 5, 811 02 Bratislava, IČO: 35 936 215, zastúpenému zástupcom TORA Legal, s. r. o., so sídlom Laurinská 18, 811 01 Bratislava, IČO: 36 866 326, v konaní o zaplatenie 158 022,48 eur s príslušenstvom, o návrhu žalovaného na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania vo výške 7 901,12 eur, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 06. augusta 2014 č. k. 13Cob/143/2014-172, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením zo dňa 03. marca 2014 č. k. 10Cb/220/2011-137 návrh žalovaného na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania vo výške 7 901,12 eur zamietol. V odôvodnení poukázal na ust. § 138 ods. 1 O. s. p. a uviedol, že predpokladmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle ust. § 138 ods. 1 O. s. p. sú zodpovedajúce pomery účastníka konania a riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva. Splnenie oboch podmienok sa pritom vyžaduje kumulatívne. Pomery úpadcu ako právnickej osoby sú komplexne vytvárané výškou jednak disponibilných finančných prostriedkov a zároveň hodnotou vecí hnutelých, nehnuteľných, pohľadávok, záväzkov, majetkových práv a iných peniazmi oceníteľných hodnôt. Pri ich faktickom skúmaní okresný súd vychádzal z údajov sprostredkovaných správcou konkurznej podstaty, z ktorých nepochybne

vyplývalo, že výška záväzkov úpadcu niekoľkonásobne prevyšuje hodnotu jeho hmotného majetku a finančných pohľadávok. Vzhľadom na vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu okresný súd dodal, že možno predpokladať, že tento v súčasnosti nevykonáva aktívnu podnikateľskú činnosť, ktorá by mu prinášala zisk. Likvidné finančné prostriedky sú viazané na úhradu súdom priznaných pohľadávok proti konkurznej podstate. S poukazom na zistené skutočnosti okresný súd dospel k záveru, že súčasťou majetku úpadcu nie sú žiadne voľné finančné prostriedky, z ktorých by mohol prípadne uhradiť súdny poplatok vo výške 9 481 eur a z dôvodu úpadku, v ktorom sa aktuálne nachádza, možno dôvodne predpokladať, že nedosahuje príjmy ani z podnikateľskej činnosti. Z predložených listinných dôkazných prostriedkov tak podľa okresného súdu vyplýva existencia takých pomerov úpadcu, ktorá odôvodňuje jeho úplné oslobodenie od súdnych poplatkov. Zároveň v súčasnom štádiu konania nemožno tvrdiť, že by u úpadcu, resp. u správcu konkurznej podstaty ako žalobcu išlo o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Okresný súd preto konštatoval, že úpadca spĺňa predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov podľa ust. § 138 O. s. p. v celom rozsahu. Nakoľko nebola splnená jedna zo základných podmienok pre aplikáciu ust. § 141a O. s. p. okresný súd sa osobitne nezaoberal skúmaním ďalších predpokladov a rozhodol tak, že návrh žalovaného na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania vo výške 7 901,12 eur zamietol.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, na odvolanie žalovaného napadnutým rozhodnutím zo dňa 06. augusta 2014 č. k. 13Cob/143/2014-172 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil s vyhodnotením okresného súdu, konštatoval vecnú správnosť dôvodov rozhodnutia v zamietnutí návrhu žalovaného na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania vo výške 7 901,12 eur, pre ktorú skutočnosť poukázal na dôvody rozhodnutia. K rovine pomerov úpadcu ako jednej zo zákonných podmienok v zmysle § 138 ods. 1 O. s. p. odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že do ich vymedzenia okrem finančných prostriedkov patria aj iné majetkové hodnoty, príkladmo veci hnutelné ako aj nehnuteľnosti, pohľadávky z výkonu podnikateľskej činnosti, ako aj iné práva a peniazmi ocenené iné hodnoty. V rámci vymedzenia pomerov je preto potrebné zachovať princíp komplexnosti, t. j. celkových pomerov a nie len niektorých zložiek z pomerov žalobcu (resp. úpadcu).

Pri posudzovaní splnenia podmienok pre oslobodenie úpadcu od súdnych poplatkov krajský súd uviedol, že zoberal do úvahy samotnú výšku preddavku na trovy konania a charakter uplatňovaného práva. V zmysle ust. § 141a ods. 2 O. s. p. výška preddavku v danom prípade predstavuje 5 % zo sumy 158 022,48 eur, t. j. 7 901,12 eur. Úpadca disponuje finančnými prostriedkami v celkovej výške 110 046,29 eur, ktoré sú viazané na úhradu pohľadávky proti podstate vo výške 177 396,60 eur priznanej právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Žilina zo dňa 19. júna 2012 č. k. 26Cbi/12/2009-152. Odvolací súd porovnal celkovú výšku záväzkov úpadcu s výškou jeho majetku, hmotného či finančného a prijal záver, že úpadca ako právnická osoba sa nachádza v takej nepriaznivej majetkovej situácii, ktorá vytvára predpoklad pre jeho oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu v zmysle ust. § 138 O. s. p. K námietke žalovaného, že súd prvého stupňa neposudzoval zrejmu bezúspešnosť návrhu odvolací súd uviedol, že dôvodnosť návrhu treba skúmať z hľadiska skutkového i z hľadiska právneho. V danom štádiu súdneho konania nie je možné bez ďalšieho konštatovať zrejmu bezúspešnosť uplatňovaného nároku. Zo sumára tvrdení a žalobcom doteraz produkovaných dôkazov nie je bez ďalšieho možné prijať nepochybný záver o tom, že mu nemôže vo veci byť vyhovené. Nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, resp. šikanózný výkon práva. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalobca touto žalobou už niekoľkokrát žaluje žalovaného v konaní s de facto zhodným predmetom konania.

Krajský súd v Žiline preto konštatoval, že v prípade, ak nebola splnená jedna zo základných kumulatívnych podmienok pre uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania v zmysle ust. § 141a ods. 1 O. s. p., keďže bol splnený predpoklad na oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu podľa ust. § 138 O. s. p., tak okresný súd správne rozhodol, keď návrh žalovaného na uloženie povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania zamietol.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnil tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. f/ O. s. p. v znení účinnom do 01. januára 2015 (ďalej len „O. s. p.“) a tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení celej veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Dovolateľ je toho názoru, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, z čoho odvolací súd vychádzal, ak konštatoval predpoklad oslobodenia žalobcu od súdnych poplatkov v zmysle § 138 O. s. p., a to v plnom rozsahu. Podľa dovolateľa nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nadväzuje na arbitrárnosť uznesenia súdu prvého stupňa spočívajúcu v opomenutí posudzovania druhého predpokladu § 138 O. s. p. pre oslobodenie od súdnych poplatkov, zrejmej bezúspešnosti podanej žaloby. Dovolateľ dodal, že nie je prípustné, aby odvolací súd vykonal právne posúdenie v inom rozsahu ako to bolo učené súdom prvého stupňa. Toto považuje dovolateľ za porušenie zásady dvojinstančnosti konania a odňatie možnosti konať pred súdom.

Podľa dovolateľa ďalej odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa nesprávne vec právne posúdili. V rozpore s názorom odvolacieho súdu má dovolateľ za to, že zákonné podmienky pre povinnosť súdu uložiť žalobcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania splnené boli, vrátane podmienky nesplnenia predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. v celom rozsahu. Dovolateľ uviedol, že žalobca nie je odkázaný na získavanie prostriedkov z podnikateľskej činnosti, ale finančné prostriedky môže získať aj speňažením majetku s tým, že viazanosť finančných prostriedkov žalobcu na úhradu pohľadávky proti podstate neznamena nemajetnosť žalobcu. Žalovaný je ďalej toho názoru, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, keďže žalobca už niekoľko krát žaloval žalovaného so zhodným predmetom konania, pričom sa vo všetkých konaniach nachádzal v dôkaznej núdzi. Žalovanému takto vznikajú trovy, ktorých uspokojenie je nepravdepodobné. V prejednávacom prípade konajúce súdy podľa dovolateľa odignorovali zásadu rovnosti účastníkov, jeho právo na súdnu a inú ochranu a jeho právo na zabezpečenie prípadných budúcich nákladov konania prostredníctvom povinnosti zložiť preddavok na trovy konania. Preto dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozhodnutia súdov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimčnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p. v znení účinnom do 01. januára 2015, ďalej len „O. s. p.“.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V

případe, že dovolací soud zjistí, že rozhodnutí odvolacího soudu trpí některou z těchto vād, zruší rozhodnutí odvolacího soudu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací soud postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti uzneseniu upravuje ust. § 239 O. s. p. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacího soudu, ak a/ odvolací soud zmenil uznesenie soudu prvého stupňa, b/ odvolací soud rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdному dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacího soudu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu soudu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014 dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacího soudu, ktorým bolo potvrdené uznesenie soudu prvého stupňa, ak a/ odvolací soud vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na uvedené dovolací soud skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. nenamietal; existencia vād tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplyva.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací soud osobitne zaoberal otázkou, či v konaní odvolacího soudu nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O. s. p., že účastníkovi konania sa postupom soudu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p sa rozumie postup soudu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak soud v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenia a soud je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávania (§ 115 O. s. p.) a na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

Zo spisu nevyplyva, že by súdy v prejednávanej veci nerešpektovali niektoré z týchto práv. Soud prvého stupňa o návrhu žalovaného na zloženie preddavku na trovy konania podľa § 141a O. s. p. rozhodol tak, že tento zamietol. O odvolaní proti tomuto rozhodnutiu prvostupňového soudu odvolací soud rozhodol tak, že rozhodnutie soudu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Teda oba súdy nižšieho stupňa o podaniach žalovaného (tak o jeho návrhu na zloženie preddavku na trovy konania podľa § 141a O. s. p. ako aj o jeho odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým tomuto návrhu nebolo vyhovené) konali a rozhodli o nich. Skutočnosť, že tieto rozhodnutia nezodpovedajú predstavám žalovaného nemožno považovať za procesnú vadu odňatia žalovanému možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací soud v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Dovolací súd k aplikácii ust. § 219 ods. 2 O. s. p. odvolacím súdom dodáva, že v prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa (úplný alebo čiastočný blanketový odkaz) stačí, ak v odôvodnení rozhodnutia iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, s ktorým tak tvorí jeden celok. Na základe uvedeného rozhodnutie súdu prvého stupňa zo dňa 03. marca 2014 č. k. 10Cb/220/2011-137 ako aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné považovať za jeden celok, ktorý vytvára komplexné zhodnotenie skutkovej a právnej stránky posudzovaného vzťahu medzi účastníkmi konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a preto aj odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako jeden súvislý celok s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia.

Žalovaný v dovolaní ďalej namieta, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovaným vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd mu ale napriek tomu náhradu trov konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní mu žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.